

[Justitsministeren.]

num her er 4 Aar. Hvis der derimod rejses Tiltale ogsaa mod en Hjelper, vil Sagen, da Straffen for hans Vedkommende kan stige til 8 Aars Fængsel, komme for Nævninger i dens Helhed. Jeg skal endelig gøre opmærksom paa, at naar disse Sager ikke kommer for Nævninger, vil dette ikke betyde, at de bliver afgjort af rent juridisk sammensatte Domstole, idet der jo kommer til at medvirke Doms mænd.

Alle Straffesager, som ikke bliver Nævningesager, foreslaas i § 688 henlagt til Underretterne. Efter nugældende Ret er visse af disse Sager Landsretssager, men den foreslaaede Forandring er i Virkeligheden ikke ret stor, idet de Sager, der for Tiden behandles i 1ste Instans ved Landsret uden Nævninger, kun udgør en meget ringe Del, nemlig ca. 5½ pCt. af samtlige Straffesager, endda bortset fra Politisagerne. Hertil kommer yderligere, at Underretssagerne fremtidig vil blive paadømt ikke af en enkelt Dommer, men af en Ret bestaaende af 1 juridisk Dommer og 2 Doms mænd og med fuld Adgang til Anke til Landsretten under Anvendelse af Umiddelbarhedsprincippet.

I denne Forbindelse skal jeg nævne, at Lovforslaget indeholder de øvrige Ændringer i Retsplejeloven, som den nye Straffelov nødvendiggør. Disse Ændringer er for en stor Del af formel Art, men foruden de Bestemmelser, som jeg lige nævnte angaaende Nævningesagerens Omraade, skal jeg dog gøre opmærksom paa de vigtige Bestemmelser i Forslagene til §§ 885—890 om *Nævningernes Kompetence* i den enkelte Sag. Da en nærmere Gennemgang af disse Regler vilde kræve en ret vidtløftig Udredning, skal jeg her indskrænke mig til særlig at pege paa en ny Bestemmelse, som man efter det staaende Retsplejeudvalgs Indstilling har optaget i §§ 886 og 886 a, og som gaar ud paa at give Nævningerne Adgang til at udtale sig om, hvorvidt den tiltalte, som de har kendt skyldig, har begaaet Forbrydelsen under skærpende eller formildende Omstændigheder. Ved denne vigtige Bestemmelse, der har et Forbillede i norsk Ret, aabnes der Mulighed for at skabe en bedre Føling mellem Retten og Nævningerne og derved en bedre Overensstemmelse mellem Nævningernes Afgørelse af Skyldspørgsmaalet og Rettens Strafadmaaling.

Endnu et meget vigtigt Emne i Straffe-processen er efter 1929-Udvalgets Indstilling optaget i Lovforslaget, nemlig en Række Ændringer i Reglerne om *Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel m. m.* i det nye Kapitel 93 a. De gældende Regler har, som bekendt, flere Gange virket mindre tilfredsstillende særlig paa 2 Punkter.

For det første er det flere Gange indtruffet, at en tiltalt først er blevet frifundet i Straffesagen, men at det derefter, naar han rejste Krav om Erstatning for Varetægtsfængsel, er blevet fastslaaet i Dommen angaaende dette Spørgsmaal, at der har været „begrundet Formodning“ om, at han var skyldig, i hvilket Tilfælde Loven udtrykkelig siger i § 792, at Retten til Erstatning bortfalder. Denne meget uheldige Ordning foreslaas afskaffet, saaledes at det kan undgaas paa denne Maade at komme til at sætte et sort Stempel paa Manden til Trods for, at han er blevet frifundet for Straf.

For det andet har det vist sig uheldigt, at den gældende Ordning kun hjemler Ret til Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel, Anholdelse eller Strafadstaaelse, men ikke for andre i Retsplejeloven hjemlede Foranstaltninger, saasom Bevogtning i Hjemmet, Tilhold om Opholdssted og lignende Forholdsregler, som i og for sig i det enkelte Tilfælde kan være lige saa skadelige og krænkende for den paagældende. Ogsaa paa dette Punkt foreslaar Lovforslaget en Forandring, idet der bliver en fakultativ Adgang til at give Erstatning i Tilfælde af saadanne Skridt overfor en sigtet.

Betingelserne for at opnaa Erstatning var for øvrigt et af de faa Spørgsmaal, hvorom 1929-Udvalgets Indstilling ikke var enstemmig. Et Mindretal — Statsadvokat Lett — har paa 3 Punkter ment, at Betingelserne for at opnaa Erstatning burde skærpes, saa at Reglerne noget mere nærmede sig til de nugældende Bestemmelser, og paa de to af disse Punkter har Lovforslaget fulgt Mindretallet. Det ene drejer sig om det Tilfælde, hvor vedkommende selv ved sit Forhold har givet Anledning til Fængslingen, og det udviste Forhold ikke kan skyldes Frygt, Forvirring eller Misforstaaelse. Her foreslaas det, at Retten til Erstatning bortfalder, medens 1929-Udvalgets Flertal blot havde foreslaaet, at Erstatning i saadanne Tilfælde kan nægtes